

зазначає О.Ю. Лісоколенко, економія витрат на збут досягається завдяки укріпленню дисципліни праці, ритмічності виробництва, дотримання договірної дисципліни[6].

Всі вказані заходи покликані підвищити прибутковість діяльності підприємств через зниження витратної складової. Суб'єкти господарювання повинні якомога активніше впроваджувати в практичну діяльність теоретичні розробки в даній сфері.

Література:

1. Шим Д.К. *Финансовый менеджмент : Пер. с англ. / Д.К. Шим, Д.Г. Сигел. – М.: Информ.-изд. дом «Филинъ», 1996. – 400 с. – (Экономика для практиков).*
2. *Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290.*
3. *Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318.*
4. Березюк С.В. *Маркетингові підходи до формування собівартості сільськогосподарської продукції/ С.В. Березюк, Є.С. Жураківський // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/kekonn-berezyuk-sv-zhurakivskiy-es-marketingovi-pidhodi-do-formuvannya-sobivartosti-silskogospodarskoyi-produktsiyi/>*
5. Андросова О.Ф. *Облік і аналіз собівартості продукції на промисловому підприємстві/ О.Ф. Андросова, Г.В. Бойченко // Економічний простір. – 2009. – №25 – С.269-274.*
6. Лісоколенко О.Ю. *Шляхи зниження собівартості продукції на підприємстві/ О.Ю. Лісоколенко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/29_DWS_2011/Economics/10_95361.doc.htm*

Духняк Т.П.,
студ. гр. ЕОАМ-13,
Національний університет «Львівська політехніка».
Науковий керівник – Литвиненко Н.О.,
старший викладач кафедри обліку та аналізу

ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ РОЗРАХУНКОВИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН

Основою для прийняття оперативних і стратегічних управлінських рішень є повна, правдива та всебічна інформація про економічний стан підприємства, джерелом якої виступають дані бухгалтерського обліку та звітності. Проте, внаслідок існування як об'єктивних, так і суб'єктивних причин, виникають розбіжності між даними обліку і фактичною господарською діяльністю, і, як результат, показники звітності підприємства не є достовірними.

Забезпечити достовірність показників обліку і запобігти можливим відхиленням покликана інвентаризація – один із елементів методу бухгалтерського обліку. Її проведення дає змогу з'ясувати розходження між даними бухгалтерського обліку та фактичною наявністю, станом і оцінкою активів, власного капіталу і зобов'язань підприємства, перевірити повноту документального оформлення та відображення в обліку господарських операцій, підтвердити реальність показників звітності підприємства.

Сутність інвентаризації розрахунків полягає у звірці документів та записів у реєстрах обліку і перевірки обґрунтованості сум, відображених на відповідних рахунках. Інвентаризація розрахункових взаємовідносин проводиться у декілька етапів. На організаційному етапі, що передуює проведенню інвентаризації, формується розпорядчий

документ, який визначає мету, причини проведення, дату початку і дату закінчення інвентаризації та склад інвентаризаційної комісії.

До завдань наступного етапу, який умовно можна назвати «технологічний», належать: ідентифікація рахунків обліку, на яких відображена заборгованість із контрагентами; встановлення реальних сум заборгованостей, що значаться в обліку; врегулювання виявлених заборгованостей; встановлення відповідності строків погашення заборгованості; кваліфікація економічної сутності заборгованості (грошова чи товарна); класифікація розрахунків за видами діяльності. Відтак, технологічний етап інвентаризації розрахункових взаємовідносин передбачає:

- узгодження сум заборгованостей шляхом надсилання актів звірянь дебіторам, тобто передача їм виписок про стан їхньої заборгованості, що обліковується на рахунках бухгалтерського обліку, та отримання від них впродовж 10 днів підтвердження щодо сум заборгованостей, чи її заперечення;

- відображення на рахунках обліку узгоджених з дебіторами сум заборгованостей з урахуванням встановлених відхилень;

- оцінку та аналіз якості дебіторської заборгованості. При цьому треба виокремити нормальну, сумнівну та безнадійну заборгованість, які повинні бути відповідним чином відображені в обліку (під сумнівну заборгованість необхідно створити резерв сумнівних боргів; безнадійні борги списати з балансу);

- документальне оформлення результатів інвентаризації;

- розробку заходів з метою уникнення в майбутньому відхилень від нормального стану заборгованості та достовірного її відображення в обліку та звітності та їх запровадження.

Згідно з Інструкцією по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів та розрахунків від 11.08.1994 р. № 69, ініціативу в проведенні звірки розрахунків надано кредиторам, тобто тим, у кого є дебіторська заборгованість. Вони мають складати за власними даними акт звірки і направляти на узгодження контрагентам. Якщо залишки заборгованостей збігаються, то дані за дебіторською заборгованістю достовірні. Якщо ж ні, то дебітор, у відповідь, має право затребувати у кредитора надати документи, на підставі яких обліковується заборгованість. Відповідно, кредитору слід їх надати або повідомити про причини ненадання, чи відсутності документів. Пропонуємо під час формування актів звірянь враховувати доцільність зазначення у цих документах не лише сум розрахунків, щодо яких відбувся перехід права власності та фактично проведені розрахунки (готівкою чи безготівкою), але й в окремих додаткових графах зазначити реквізити податкових накладних (номер і дату) та суми податку на додану вартість, що у них зазначені. Це дасть змогу одночасно визначити реальний стан заборгованості із контрагентами та достовірність сум, що обліковуються за балансовими субрахунками «Податкове зобов'язання» та «Податковий кредит».

Коли в ході інвентаризації розрахунків виявиться, що за окремими видами дебіторської та кредиторської заборгованості минув строк позовної давності, їх заносять в окрему довідку, яку додають до акта інвентаризації. У ній зазначають назви дебіторів і кредиторів, суми, причини, дати і підстави виникнення заборгованості. Якщо минув строк позовної давності за дебіторською заборгованістю, додатково вказують осіб, винних у простроченні. Після того, як керівник затвердить протокол щодо результатів проведення інвентаризації, результати врегулювання заборгованості відображають у бухгалтерському обліку та звітності [1].

Узагальнені результати інвентаризації повинні бути оформлені відповідно до норм «Інструкції по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів та розрахунків» від 11.08.1994 р. № 69, тобто

мають зазначатися у відомості результатів інвентаризації, що повинна наводитися як додаток до приміток до річної фінансової звітності. Разом з тим, навіть за умови, що за результатами інвентаризації виявлено розбіжності, їх треба усунути до складання фінансової звітності. Отже, безпосередньо за результатами проведення інвентаризації та рішенням, прийнятим інвентаризаційною комісією, у формах фінансової звітності повинні бути наведені врегульовані суми залишків за рахунками з обліку розрахунків або обґрунтовано неврегульовані на дату балансу розбіжності.

Таким чином, інвентаризація розрахунків є важливою ланкою в системі бухгалтерського обліку на підприємстві. Саме з її допомогою перевіряють правильність даних поточного обліку і виявляють помилки, допущені в обліку. Тому слід приділити особливу увагу розрахункам підприємства з його дебіторами і кредиторами. Для підприємства дуже важливо не допустити необґрунтованого збільшення дебіторської заборгованості, вчасно оформляти документи, що дають право на проведення платежів, стежити за термінами їх оплати та своєчасно вживати заходів щодо простроченої заборгованості. У той же час потрібно ретельно ставитися до розрахунків з кредиторами.

За результатами дослідження систематизовано основні етапи проведення інвентаризації розрахунків та запропоновано формувати акти звірянь не лише із зазначенням сум розрахунків, щодо яких відбувся перехід права власності та фактично здійснених розрахунків (готівкою чи безготівкою), але й із зазначенням реквізитів податкових накладних, що дасть змогу одночасно визначити реальний стан заборгованості із контрагентами та достовірність сум, що обліковуються за балансовими субрахунками «Податкове зобов'язання» та «Податковий кредит».

Література:

Гуцаленко Л.В., Фурман Л.П. *Організація та методика контролю дебіторської заборгованості підприємств економіки* / Л.В. Гуцаленко, Л.П. Фурман // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com>.

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» : затверджене наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0725-99>.

Єна І.Ю.,
студ. гр. ЕА-51,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет.
Науковий керівник – Лагоза Н.Ж.,
доцент кафедри обліку та аудиту

ВДОСКОНАЛЕННЯ АНАЛІЗУ, ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ НА ОСНОВІ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В Україні стрімкими темпами розвиваються ринкові економічні відносини, невід'ємною частиною яких є інформаційне забезпечення – запорука успіху і конкурентоздатності підприємств. Керівництво сучасного українського підприємства змушено приймати рішення в умовах невизначеності і ризику, що потребує безперервного контролю всіх аспектів фінансово-господарської діяльності і аналізу великої кількості інформації. Грамотно оброблена і систематизована вона є гарантією ефективного управління виробництвом і допомагає позбутися серйозних недоліків. Тому проблема ефективного інформаційного забезпечення управлінської діяльності